

OUDE BEGRAAFPLAATS HUISSEN-STAD

inventarisatierapport





HULSMAN & HULSMAN
Vrijheidslaan 20
2912 EB Nieuwerkerk a/d IJssel
T: 0180 89 00 19
E: info@hulsmanenhulsman.nl



**OUDE BEGRAAFPLAATS
HUISSEN-STAD**

inventarisatierapport

Inhoud

De inventarisatie	5
Plattegrond	10
Toelichting op de selectie	13
Beschrijving van de geselecteerde objecten:	
- monumentale objecten	14
- zerken en tombes	17
- stèles	25
- ensembles	31
Lijst geselecteerde graftekens	36
Motivatie en samenvatting	37

De inventarisatie



De begraafplaats

De oude begraafplaats in Huissen-Stad is, gelet op de datering van de graftekens, vermoedelijk aangelegd in het vierde kwart van de 19de eeuw. De begraafplaats ligt in het centrum van Huissen - tussen Stadswal, Doelenstraat, Achter de Gracht en Van Neercasselstraat. Het rooms-katholieke gedeelte neemt verreweg het grootste deel van de dodenakker in beslag. Slechts een kleine strook is bestemd voor de protestantse gemeenschap.

Het geïnventariseerde gedeelte

De inventarisatie omvat de gehele begraafplaats. Er zijn op het rooms-katholieke gedeelte in totaal ongeveer 500 grafmonumenten aangetroffen, waarvan een behoorlijk aantal in vervallen staat verkeert. Op de meeste velden zijn al veel grafmonumenten verdwenen, waardoor de samenhang grotendeels ontbreekt. Bij de overgebleven monumenten overheerst hardsteen. Verder valt op

dat bij veel graftekens de vormgeving weinig stijlvast is uitgevoerd.

Op het kleine protestantse gedeelte staan nog circa 40-50 grafmonumenten. De meeste zijn opgericht in de periode 1930-1970. Veel monumenten verkeeren in slechte staat. Hier zijn, op een tweetal stenen die mogelijk van historisch belang zijn, geen bijzondere waarden aangetroffen.

Ouderdom graftekens

De oudste bewaard gebleven en leesbare graftekens dateren uit de tweede helft van de 19de eeuw. Uit die periode resteren slechts 11 monumenten: 2% van het totaal. De meeste bevinden zich in Vak F, een tweetal in vak D. De ouderdom van de overige aangetroffen graftekens is als volgt: 9% is opgericht in de periode 1900-1930, 22% in de periode 1930-1950. De resterende 67% is van na 1950, waarvan verreweg de meeste stenen tussen 1960 en 1970 zijn opgericht.



V.L.N.R.: SCHUIN (A 3), ASYMMETRISCH MET GEKNIKTE DRIEHOEK EN KRUIS (D 39), ASYMMETRISCH MET BOOG (D 83) ASYMMETRISCH RECHT MET KRUIS (D 86)

Typologie graftekens

Het meest voorkomende type is de lage stèle, zowel symmetrisch als asymmetrisch van opbouw, vaak in combinatie met een kruis. Circa een dozijn staande graftekens behoort tot het hogere type. De rechte topafwerking komt het meest voor, daarnaast zijn in hoofdzaak topafwerkingen aangetroffen in boogvormen, driehoeksvormen (ook geknikte driehoeken) en afgeschuinde vormen. Daarnaast is een flink aantal kruizen op sokkels aangetroffen.

Ongeveer 20% van het totaal bestaat uit zerken en tombes, soms in combinatie met een staande steen. Twee monumentale combinaties zijn aangetroffen: de Calvarieberg met priestergraven en het oorlogsgraf.

De grafuimtes zijn doorgaans omgeven door hardstenen banden, daarbinnen overwegend geheel of grotendeels verhard. In enkele gevallen is de grafuimte omgeven door banden met palen en kettingen of palen en stangen.

Materiaal

Hardsteen is het meeste toegepast, vaak in combinatie met graniet, marmer of marmerglas voor tekstplaten of kruizen. In mindere mate komen materialen als graniet, marmer, kalksteen, baksteen, natuursteen en metaal voor.

Tekens en motieven

Vooraf op hardstenen monumenten zijn de motieven en belettering in de meeste gevallen verheven aangebracht in een verdiept en gebouchardeerd vlak. Verzonken inscripties komen ook regelmatig voor: onbewerkt, gezwart, gewit of verguld afgewerkt.

Tekstvlakken

De tekstvlakken zijn over het algemeen rechthoekig. In mindere maten komen tekstvlakken voor met afgeschuinde of afgeronde bovenhoeken, een enkele heeft uitgespaarde kwartrondjes in de bovenhoeken.

Grafische vormgeving

Bij de belettering overheersen kapitalen zonder schreef. Bijna alles is Latijns schrift, op enkele uitzonderingen na: een aantal zerken is voorzien van gotische minuskels (priestergraven nummers F 58 en F 59, beide uit 1872).

Teksten in onderkast belettering komen weinig voor, en dan meestal in combinatie met kapitalen.

Enkele grafmonumenten zijn voorzien van opgelegde metalen letters, vooral op graniet aangebracht. Art Déco belettering komt op een handvol graftekens voor.



V.L.N.R.: ASYMMETRISCH BOOGVORMIG MET KRUIS (C 29), KRUIS (D 122), KRUIS OP SOKKEL (E 10) EN KRUIS GRANIET (C 30)



V.L.N.R.: GEVLEUGELD ENOELTJE (E 46), CRUCIFIX (C 95), FOTOPORTRET (D 19), CHRISTUSKOP (D 123)

Decoratieve motieven

In vergelijking met de figuratieve motieven en/of symboliek zijn de decoratieve motieven schaars. Ze beperken zich tot enkele gestileerde bloem- en bladmotieven, waaiermotieven en geometrische motieven. De laatstgenoemde motieven zijn in de meerderheid.

Heraldiek

Familiewapens komen op twee graftekens voor: F 66 (Van Rijckevorsel/Van Hugenpoth tot den Beerenclauw) en F 56 (Van Laer van Hoenlo).

Accessoires

Tot de relatief weinige accessoires die zijn aangetroffen behoren crucifixen, Christuskoppen, enkele gevleugelde engelenkopjes (op kindergraven), enkele metalen kruizen, een metalen beeldje van Maria op een wereldbol,



V.L.N.R.: BLOEM- EN BLADMOTIEVEN (F 56 EN D 117)

vier fotoportretten, een tweetal bordjes uit Lourdes en een half dozijn grafvazen. Tenslotte is een helm aangetroffen op het graf van een oorlogsslachtoffer (D 99).

Steenhouwers

Een aantal tombes en zerken is door de Nijmeegse steenhouwer H.A. Euwens gesig-neerd (onder meer D 75, D 117, D 141, D 987 en C 10).

Historische personen

Voor zover niet om andere redenen opgenomen, kunnen de graven van de personen die zijn genoemd onder 'Beroeps-, functie- of titelaanduiding' van historisch belang zijn, vanwege de mogelijke verdiensten van de overledenen voor de plaatselijke gemeenschap.

Het is mogelijk dat er meer graven liggen van historische personen, zonder dat daarvan iets blijkt uit de inscriptie op het grafteken. Een en ander ter beoordeling van de gemeente, eventueel in samenspraak met een plaatselijke historicus.

Oorlogsgraven

Behalve het grote monument voor de oorlogsslachtoffers (F 71) is er het graf waarin A.G. Tonk is bijgezet (D 99), herkenbaar aan de helm en de tekst 'Als held van de brandweer/ heeft hij zijn leven gegeven/ omdat de plicht van naastenliefde/ dat van hem vroeg op 17 september 1944'.

Daarnaast valt ook het graf van pater B. Metz uit het Belgische Leuven (D 142) onder de oorlogsgraven, en wel uit de Eerste Wereldoorlog. Metz overleed in 1915, toen hij pastoor was van het vluchtoord Uden, waar voor het oorlogsgeweld gevluchte Belgen ondergebracht werden.



HOEKMOTIEF (D 113)



- geen grafteken
- kapot grafteken
- geselecteerd grafteken



GOTISCHE MINUSKELS (F58)



ART DÉCO BELETTING (D138)



VERHEVEN KAPITALEN + ONDERKAST (D117)



VERZONKEN KAPITALEN MET SCHREEF (F62)



OPGELEGDE METALEN LETTERS (F64)

Teksten

De algemeen gebruikelijke aanhef 'Hier rust(en)' wordt in Huissen geregeld afgewisseld door: 'In vrede', 'In pace', 'In Deo', 'In Christus ontsliep(en)', 'In memoriam', 'Ter gedachtenis' of 'Bid voor (de ziel van zaliger)' en variaties daarop. Een enkele maal komt voor 'Uw licht schijne over'.

Voor zover er andere teksten op de grafmonumenten zijn vermeld, verwijzen ze in de meeste gevallen naar het rooms-katholieke geloof. Daaronder zijn Latijnse teksten zoals:

- 'Credo'
- 'Pax nobis'
- 'Resurrectio in Deo'
- 'Vivas in Deo'
- 'Nunquam caritas excidit'
- 'Lumen Christi'
- 'Ego Flos Campi'
- 'Ave spes unica'

In het Nederlands worden onder meer aangetroffen:

- 'door Maria tot Jezus'
- 'o Maria moeder van smarten, bid voor hen'
- 'te Lourdes heb ik voor u gebeden'
- 'wees onze voorspreekster bij God'
- 'mijn Jezus barmhartigheid'
- 'voorzien van de H. Sacramenten/ der stervenden'
- 'het eeuwige licht verlicht hem'

Andere teksten refereren aan bijbelteksten of zijn meer algemeen christelijk, bijvoorbeeld:

- 'een deel viel in goede aarde'
- 'ik ken de mijnen, de mijnen kennen mij'
- 'wees gelukkig bij God'
- 'tot weerziens in den hemel'
- 'in de gemeenschap der heiligen'
- 'hij zong Gods lof'
- 'het is volbracht'
- 'in uw handen ligt ons lot'
- 'nu leef ik pas ten volle'
- 'hij voer in veilige haven'
- 'zij gingen naar hun Schepper'
- 'trouw aan zijn zender'

Een kleine selectie uit de overige teksten:

- 'wel verloren niet vergeten'
- 'cantate'
- 'door zijne dankbare leerlingen en vrienden. Hij ruste in vrede!'
- 'zijne nagedachtenis is/ in zegening'
- 'de liefde zal nooit eindigen'
- 'we vergeten je niet'

Beroeps-, functie- en titelaanduidingen

Een tiental stenen is voorzien van een beroeps-, functie- of titelaanduiding:

- baron (A.J.L. baron van Laer van Hoenlo, F 56)
- notaris (A.M. van Rijckevorsel, F 66)



V.L.N.R.: EGO FLOS CAMPI (C 29), IN GODS HAND (D 988), HIJ ZONG GODS LOF (D 55), NUN QUAM CARITAS EXCIDIT (D 74), RESURRECTIO IN DEO (D 89)



V.L.N.R. PRIESTERKELK (D 142), VOGEL (E23), OLIELAMP (D 35), MARIA MET KIND (C 1), ENGEL MET ZWAARD (B 80)

- oud-burgemeester van Duiven (J. Blaisse, D 117)

- dirigent Huissens mannenkoor (W. Hendriks, F 97)

Een aparte categorie vormen de personen met een kerkelijke status of functie:

- pastoors (F 997, F 58, F 59, C 10, D 142)

- zusters penitenten (F 994- 996)

- zusters franciscanessen van de congregatie van Heythuysen (F 998-999)

- kerkmeesters (D 112, D 116)

- lid RK kerkbestuur (D 75)

- lid derde orde der H. Dominicanen / H. Dominicus (B 17, D 86, D 107)

- predikant (J. Magendans, protestants gedeelte)

- ouderling Hervormde Gemeente (G.J. Maters, protestants gedeelte)

Figuratieve motieven/symboliek

Zoals gebruikelijk op een grotendeels rooms-katholieke begraafplaats is het motief van het kruis dominant aanwezig. Enkele malen is het kruis afgebeeld in een vierpas, in combinatie met doornenkroon, speer en spons, in combinatie met hart en anker, in combinatie met korenaren en in combinatie met zonnestralen.

Een afbeelding van de priesterkelk siert de pastoorsgraven.

Verder zijn een of enkele malen aangetroffen:

- palmtak(ken)

- lelietak

- duif

- pelikaan of fenix

- omgekeerde fakkel en zeis

- zon

- weegschaal

- hand

- hart

- kaars (met kandelaar)

- olielamp

- fakkel

- Maria met kind

- de zaaier (uit de bijbelse gelijkenis)

- engel

- harp

Beeldhouwwerken/reliëfs

De begraafplaats telt enkele grafmonumenten met beeldhouwwerk en forse reliëfs. De voornaamste zijn:

- Christusbeeld met kruis en palm plus een steen met reliëfs van adelaar, slang en vis (F 997, Calvarieberg)

- reliëfs van Christusfiguur en vliegtuigbombardeement (F 71, oorlogsmonument)

- reliëf van een herder (D 131-133, familie Scheerder)

- reliëf van Jezus en Petrus met visnet (B 9)

- Christusreliëf (D81)

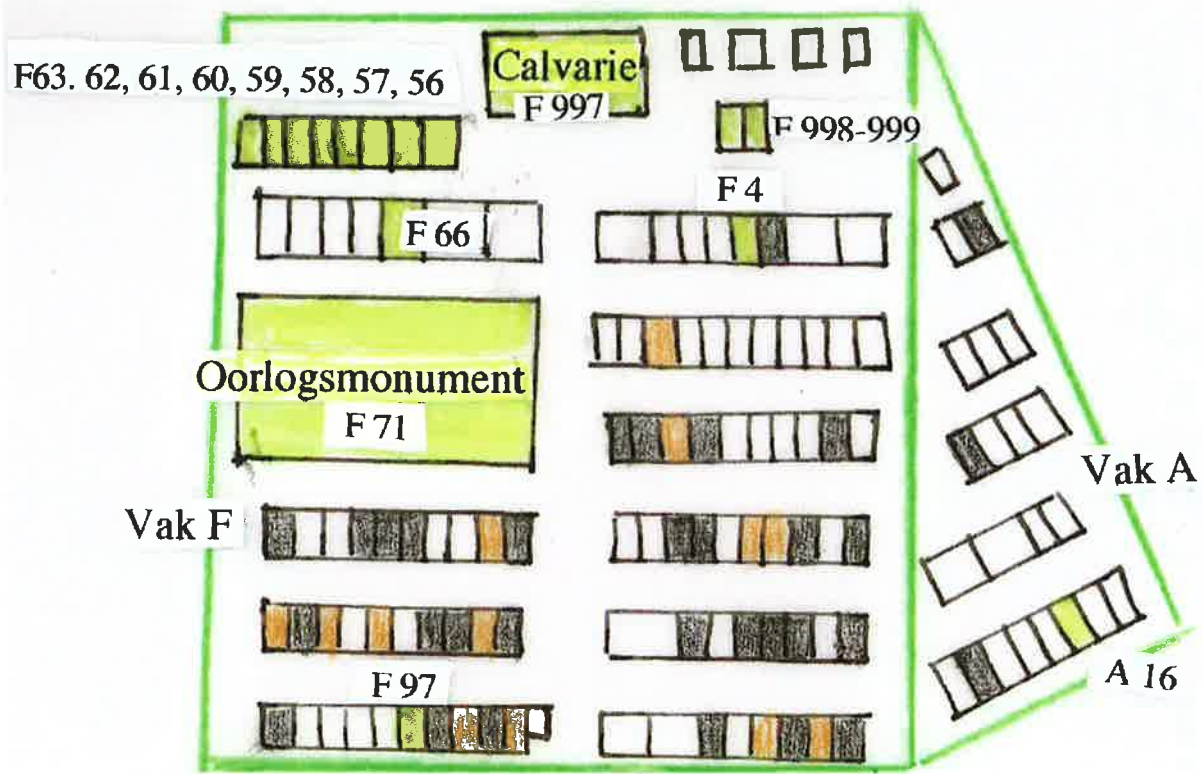
- reliëf van Sint Franciscus (?) (D 85)

- vogelsculptuur (C 5)

- mozaïek (A 16)

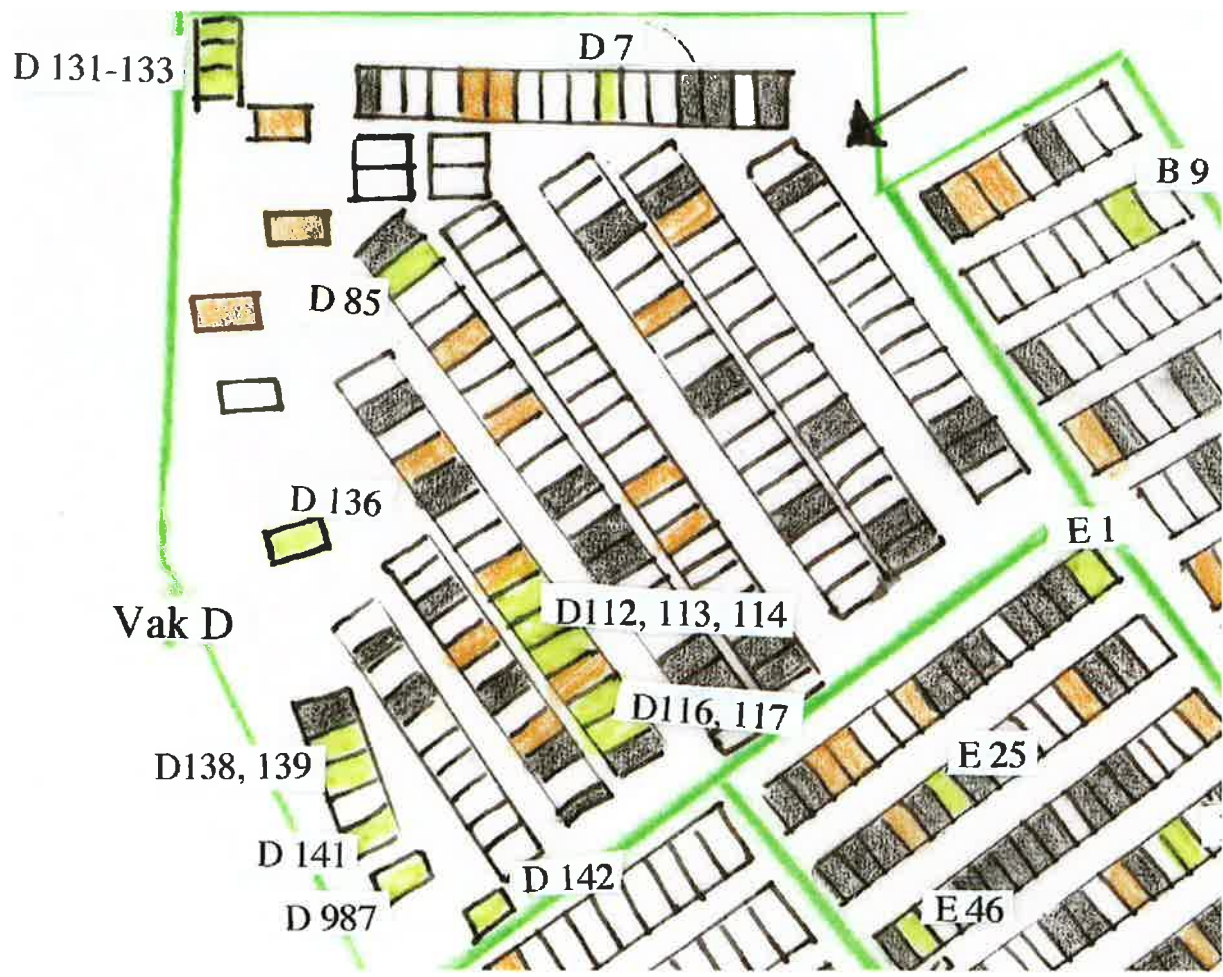


V.L.N.R. MOZAÏEK (A 16), CHRISTUSRELIËF (D 81), CHRISTUSRELIËF OP OORLOGSMONUMENT (F 71), HERDER (D 131-133), VOGELSCULPTUUR (C 5)



-  geen grafteken
-  kapot grafteken
-  geselecteerd grafteken

BOVEN: VAK A EN F
 ONDER: VAK D



Toelichting op de beschrijving van de selectie

Datering

De datering is die van de eerst begravene die op het grafteken is vermeld.

Tenaamstelling

De tenaamstelling is die van de eerst begravene zoals op het grafteken is aangegeven.

Locatie

De grafnummering en locatie van de waardevolle objecten corresponderen met de aanduiding op de hiernaast afgebeelde plattegrond. Dat kan hier en daar enigszins afwijken omdat de situatie ter plaatse niet helemaal precies correspondeert met de plattegrond.

Beschrijving

De geselecteerde objecten zijn onderverdeeld in de volgende rubrieken: monumentale objecten, zerken en tombes, stèles, ensembles.

Binnen de rubrieken zijn de objecten gerangschikt op anciënniteit. Een lijst van de beschreven graftekens is achterin opgenomen.

Tijdsperiode

De beschreven objecten dateren uit de periode 1870-1994. De meeste objecten zijn van lokaal belang, sommige van regionaal of provinciaal belang.

Waardering

De waardering van de graftekens is gebaseerd op criteria van kunsthistorische, funerairhistorische, religieushistorische en (cultuur)historische aard. Welke criteria van toepassing zijn, wordt in de beschrijving per object aangegeven.

Veel van het oude Huissen-Stad is in de Tweede Wereldoorlog vernietigd. Ook de begraafplaats bezit weinig historische objecten meer. Daarom is speciaal gelet op de oudste grafmonumenten. De meeste 19de eeuwse objecten zijn geselecteerd, behalve de te erg vervallen exemplaren.

De periode 1900-1945 is op de begraafplaats vertegenwoordigd door monumenten die overal op katholieke begraafplaatsen worden aangetroffen. Ze zijn doorgaans ook weinig stijlvast uitgevoerd en staan verspreid over de begraafplaats. Uit deze periode zijn daarom alleen de objecten geselecteerd die zich onderscheiden qua materiaal, uitvoering, motieven, detaillering, stijlkenmerken. of uit historisch oogpunt.

Enkele naoorlogse monumenten zijn opgenomen vanwege de heraldiek of de reliëfs. Achterin het rapport is een samenvatting opgenomen met een nadere toelichting op de criteria.

Beschrijving van de geselecteerde objecten

Monumentale objecten



Nummer: F 997

Datering: de Calvarieberg dateert uit de periode van aanleg van de begraafplaats, vermoedelijk circa 1870; pastoor J.Th. Luyckx werd in 1904 in het eerste priestergraf begraven

Type: Calvarieberg met priestergraven

Materiaal: baksteen, hardsteen, kalksteen

Grafische vormgeving: kapitalen zonder schreef, verzonken aangebracht

Figuratieve motieven/symboliek: arend, slang, vis, Christusbeeld

Overige bijzonderheden: de Calvarieberg heeft een laag rechthoekig basement met wat hoger opgetrokken bakstenen hoekkolommen. Vanuit de hoeken lopen bakstenen banden enigszins omhoog naar het middelpunt, waar een fors Christusbeeld staat. De figuur heeft een palmtak in zijn rechterhand en is tegen een kruisbeeld geplaatst.

Vanuit de zijden van het basement lopen hardstenen platen op naar het middelpunt. Op de voorste plaat is een forse plaquette aange-

bracht met de symboliek van adelaar, slang en vis. Aan de voorzijde van het basement bevinden zich zeven afdekstenen voor priestergraven. Eén graf is nog leeg.

Waardering:

Funerair- en religieushistorisch: van regionaal belang als voorbeeld van een Calvarieberg met geïntegreerde priestergraven, alsmede vanwege het fraai uitgevoerde Christusbeeld en de plaquette met de symboliek van arend, slang en vis.

Cultuurhistorisch: van regionaal belang als één van de oudste onderdelen van deze begraafplaats en als historisch object in Huisen-Stad



Monumentale objecten



Nummer: F 71

Datering: 1944

Type: oorlogsmonument

Grafische vormgeving: kapitalen zonder schreef, verheven (christusbeeld) en verzonken (muur) aangebracht

Figuratieve motieven/symboliek: kruis, reliëfs van Christusfiguur en het bombardement

Overige bijzonderheden:

het oorlogsmonument bestaat uit een rechthoekig vak, omgeven door een lage muur; in het midden een bestraat pad met aan weerskanten een laag haagje. Het pad loopt uit op een kruis met in het hart een reliëf van Christus waaromheen de woorden 'verkwikking', 'zaligheid', en 'klaarte van eeuwig licht' zijn uitgehakt; ter weerszijden bevindt zich een lager reliëf met de voorstelling van het bombardement op Huissen-Stad.

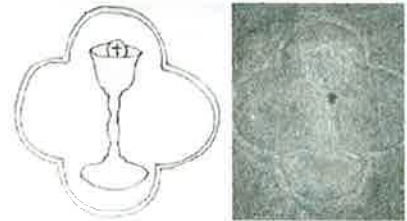
De omgekomenen bij het bombardement van 2 oktober 1944 zijn hier in een massagraf begraven. Onder de sculpturen zijn de namen vermeld van pastoor en deken van Huissen T.J. van Wijk (midden) en de eerwaarde zusters Cortona (links) en Regulinda (rechts). Op de lage muur die het vak omsluit zijn de namen vermeld van alle overige slachtoffers.

Waardering:

Funerair- en religieushistorisch: van lokaal belang als lokaal oorlogsmonument op een begraafplaats, voorzien van religieuze symboliek en teksten, alsmede van de namen van alle omgekomen inwoners

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als herinnering aan de inwoners van Huissen die bij een groot bombardement op 2 oktober 1944 het leven verloren.

Zerken en tombes



Nummer: F 57

Datering: 1854* / 1877 / 1879

Tenaamstelling: A.M. Bosman / G. van Gendt / P. van Gendt

Stijl: traditioneel / (neo)gotiek

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen met en zonder schreef, verheven aangebracht; de aanhef 'Hier rusten' in verzonken kapitalen met schreef; de afsluitende letters R.I.P. onderaan in sierkapitalen

Decoratieve motieven: vierpassen met kruis; lijnwerk

Waardering:

Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een 19de eeuwse zerk met gevarieerde belettering, en het in die tijd veel voorkomende neogotische motief van de vierpas

Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege de vierpassen met kruis die verwijzen naar het katholieke geloof

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als één van de oudste onderdelen van deze begraafplaats

* gezien de ouderdom van de andere grafstenen, is deze zerk waarschijnlijk in 1877 opgericht en de eerder overledene toen in dit graf bijgezet

Nummer: F 58

Datering: 1871 (?)

Tenaamstelling: onleesbaar

Stijl: (neo)gotiek

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: gotische minuskels, verheven aangebracht in gebouchardeerd vlak (randschrift), en verzonken (tekstvlak)

Tekst: Ter gedachtenis aan den Wel Eerwaard- den/ Heer / Joannes kapelaan te Huissen- door zijne dankbare/ leerlingen en vrienden/ Hij ruste in vrede! (tekstvlak); die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt/ die heeft 't eeuwige leven/ en ik zal hem opwekken/ ten jongsten dage (Joh. 6:54) (randschrift)

Figuratieve motieven/symboliek: priester- kelk, kruis

Decoratieve motieven: vierpassen, fraai be- werkte hoek- en randafwerking aan de zerk

Waardering:

Funerairhistorisch: van provinciaal belang als laat 19de eeuwse zerk met een in die periode weinig voorkomend randschrift en gotische belettering, compleet met afbeeldin- gen van een priesterkelk en vierpassen

Religieushistorisch: van lokaal belang van- wege priesterkelk, vierpassen met kruis en tekst die verwijzen naar het katholieke geloof
Cultuurhistorisch: van lokaal belang als één van de oudste onderdelen van deze begraaf- plaats



Nummer: F 59
Datering: 1872
Tenaamstelling: onleesbaar
Stijl: (neo)gotisch
Materiaal: hardsteen
Grafische vormgeving: gotische minuskels, verheven aangebracht in gebouchardeerd vlak (randschrift), en verzonken aangebracht (tekstvlak)
Tekst: niet leesbaar
Figuratieve motieven/symboliek: priesterkelk, kruis
Decoratieve motieven: vierpassen, fraai bewerkte hoek- en randafwerking aan de zerk
Waardering:
Funerairhistorisch: van provinciaal belang als laat 19de eeuwse zerk met een in die periode weinig voorkomend randschrift en gotische belettering, compleet met vierpassen en bijzonder fraai uitgevoerde afbeelding van een priesterkelk
Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege de priesterkelk en vierpassen met kruis die verwijzen naar het katholieke geloof
Cultuurhistorisch: van lokaal belang als één van de oudste onderdelen van deze begraafplaats



Nummer: F 56
Datering: 1875
Tenaamstelling: A.J.L. baron v Laer v Hoenlo
Stijl: traditioneel
Materiaal: hardsteen / marmer
Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verheven aangebracht in gebouchardeerd vlak (tekstvlak en randschrift)
Tekst: Hier rust/ het stoffelijk overschot/ van den hoogwelgeboren heer/ (...)/ baron van Laer van Hoenlo, geboren/ op de Poll (tekstvlak); zijne nagedachtenis is/ in zegening/ hij ruste in vrede (randschrift)
Decoratieve motieven: bloem- en bladmotieven, randschrift
Heraldiek: familiewapen
Overige bijzonderheden: zerk met geprofileerde randafwerking; marmeren plaquette met familiewapen in hoogrelief
Waardering:
Funerairhistorisch: van regionaal belang als goed voorbeeld van een 19de eeuwse zerk met randschrift in Latijns schrift, zeer fraaie bloem- en bladmotieven in de hoeken, en familiewapen
Cultuurhistorisch: van lokaal belang als één van de oudste onderdelen van deze begraafplaats; mogelijk ook van historisch belang



Nummer: D 117

Datering: 1899

Tenaamstelling: H.J. Blaisse

Stijl: traditioneel

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen en onderkast belettering met en zonder schreef, verheven aangebracht in gebouchardeerd vlak

Tekst: Notaris te Huissen/ Oud Burgemeester v. Duiven / PAX

Figuratieve motieven/symboliek: klimopranken, klaverbladkruis

Decoratieve motieven: omlopende sierband, lijnwerk, uitgespaarde kwartrondjes in de bovenhoeken van het tekstvlak

Signatuur: H.A. Euwens Nijmegen

Waardering:

Funerairhistorisch: van regionaal belang als voorbeeld van een 19de eeuwse zerk met gevarieerde belettering, zeer fraaie randversiering met klimopranken en decoratieve hoekoplossing

Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege het kruis als verwijzing naar het katholieke geloof

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als een van de oudste onderdelen van deze begraafplaats; mogelijk ook van historisch belang

Nummer: D 987

Datering: z.j. (circa 1900)

Tenaamstelling: Gezusters Teunissen

Stijl: traditioneel

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen met en zonder schreef, verheven aangebracht in gebouchardeerd vlak

Tekst: Ter gedachtenis der / R.I.P.

Figuratieve motieven/symboliek: klimopranken, kruis

Decoratieve motieven: omlopende sierband, lijnwerk, uitgespaarde kwartrondjes in de bovenhoeken van het tekstvlak

Signatuur: H.A. Euwens Nijmegen

Waardering:

Funerairhistorisch: van regionaal belang als voorbeeld van een 19de eeuwse zerk met gevarieerde belettering, zeer fraaie randversiering met klimopranken en decoratieve hoekoplossing

Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege het kruis als verwijzing naar het katholieke geloof

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als een van de oudste onderdelen van deze begraafplaats



Nummer: D 141

Datering: 1904

Tenaamstelling: J.T.H. van Gendt

Stijl: traditioneel

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen zonder schreef, verheven aangebracht in gebouchardeerd vlak

Tekst: Bid voor de ziel van zal. / kerkmeester

Figuratieve motieven/symboliek: kruis

Signatuur: H.A. Euwens, Nijmegen

Overige bijzonderheden: zerk met geprofileerde randafwerking

Waardering:

Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een vroeg 20ste eeuwse zerk met geprofileerde randafwerking

Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege het kruis als verwijzing naar het katholieke geloof

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als onderdeel van deze begraafplaats; mogelijk van lokaal historisch belang vanwege de verdiensten van de kerkmeester

Nummer: C 10

Datering: 1906

Tenaamstelling: G.J.J. Kerstens

Stijl: traditioneel

Materiaal: hardsteen / marmer

Grafische vormgeving: kapitalen met en zonder schreef plus onderkast belettering met schreef, verheven aangebracht in gebouchardeerd vlak

Tekst: ... pastoor van Huissen, R.I.P.

Figuratieve motieven/symboliek: priesterkelk

Decoratieve motieven: waaiermotieven

Signatuur: H.A. Euwens Nijmegen

Overige bijzonderheden: forse tombe, deksteen met geprofileerde randafwerking

Waardering:

Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een tombe uit het eerste kwart van de 20ste eeuw, met geprofileerde deksteen en opgelegde plaquette met reliëf van priesterkelk

Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege de priesterkelk

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als één van de oudere onderdelen van deze begraafplaats; mogelijk van lokaal historisch belang vanwege de verdiensten van de pastoor



Nummer: D 114
Datering: 1913
Tenaamstelling: Th. v.d. Wollenberg
Stijl: traditioneel
Materiaal: hardsteen
Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verheven aangebracht in gebouchardeerd vlak
Tekst: R.I.P.
Figuratieve motieven/symboliek: kruis
Decoratieve motieven: tekstvlak aan de bovenkant voorzien van afgeronde hoeken waarin waaivormen
Overige bijzonderheden: zerk met afgeschuinde randafwerking
Waardering:
Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een vroeg 20ste eeuwse zerk met fraai uitgevoerde tekstvlak met kruis en waaivormen
Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege het kruis als verwijzing naar het katholieke geloof
Cultuurhistorisch: van lokaal belang als vroeg 20ste eeuws onderdeel van deze begraafplaats



Nummer: D 113
Datering: 1914
Tenaamstelling: J.M.Ch. Buning-Brandts
Stijl: traditioneel
Materiaal: hardsteen
Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verheven aangebracht in gebouchardeerd vlak
Tekst: PAX
Figuratieve motieven/symboliek: klaverbladkruis, bladranken
Decoratieve motieven: omlopende sierband, lijnwerk, uitgespaarde kwartrondjes in de hoeken van het tekstvlak
Overige bijzonderheden: zerk met geprofileerde randafwerking
Waardering:
Funerairhistorisch: van regionaal belang als voorbeeld van een vroeg 20ste eeuwse zerk met mooie belettering, fraaie randversiering en decoratieve hoekoplossing
Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege het kruis als verwijzing naar het katholieke geloof
Cultuurhistorisch: van lokaal belang als vroeg 20ste eeuws onderdeel van deze begraafplaats



Nummer: D 112

Datering: 1915

Tenaamstelling: G.J. Vermeulen

Stijl: traditioneel

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verheven aangebracht in gebouchardeerd vlak

Tekst: Kerkmeester der Par. Huissen / R.I.P.

Figuratieve motieven/symboliek: kruis met Christusmonogram in het hart

Overige bijzonderheden: tekstvlak met afgeschuinde hoeken aan de bovenkant; zerk met geprofileerde randafwerking

Waardering:

Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een vroeg 20ste eeuwse zerk compleet met opgelegd kruis, Christusmonogram en goed verzorgd tekstvlak

Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege kruis en Christusmonogram als verwijzingen naar het katholieke geloof

Cultuurhistorisch: van belang en als onderdeel van deze begraafplaats; mogelijk van historisch belang

Nummer: D 142

Datering: 1915

Tenaamstelling: B. Metz

Stijl: traditioneel

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen zonder schreef, verheven aangebracht in gebouchardeerd vlak

Tekst: Pastoor van het Vluchtoord/ Uden/ R.I.P.

Figuratieve motieven/symboliek: priesterkelk

Overige bijzonderheden: zerk met schuine randafwerking; vluchtoord Uden was een van de vluchtoorden die in Nederland werd opgericht voor 10.000 Belgen die na de Duitse inval in België op 4 augustus 1914, naar ons land vluchtten; Metz overleed in Huissen

Waardering:

Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een vroeg 20ste eeuwse middelgrote zerk

Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege de priesterkelk

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als onderdeel van deze begraafplaats



Nummer: D 139

Datering: 1927

Tenaamstelling: F. Putters

Stijl: traditioneel

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verheven aangebracht in gebouchardeerd vlak

Tekst: In Memoriam

Figuratieve motieven/symboliek: kruis

Decoratieve motieven: tekstvlak met geknikte driehoekige top

Overige bijzonderheden: zerk met schuine randafwerking

Waardering:

Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een zerk uit de eerste helft van de 20ste eeuw, met mooi gevormd tekstvlak en sierlijke belettering, compleet met opgelegd kruis

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als onderdeel van deze begraafplaats

Nummer: D 116

Datering: 1929

Tenaamstelling: G.H.M. Vermeulen

Stijl: traditioneel

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen zonder schreef, verheven aangebracht in gebouchardeerd vlak

Tekst: In Memoriam / Kerkmeester der parochie/ van O.L. VR. Hemelvaart

Figuratieve motieven/symboliek: kruis

Decoratieve motieven: tekstvlak met uitgespaarde kwartrondjes in de bovenhoeken

Overige bijzonderheden: tombe, waarvan de uitkragende deksteen een schuine randafwerking heeft, met ronde hoekoplossing

Waardering:

Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een zerk uit de eerste helft van de 20ste eeuw, met mooi gevormd tekstvlak en scherp gesneden letters, compleet met opgelegd kruis en fraaie hoekafwerking

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als onderdeel van deze begraafplaats; mogelijk van historisch belang vanwege de verdiensten van de kerkmeester



Nummer: F 66

Datering: 1957

Tenaamstelling: A.M. van Rijckevorsel

Stijl: traditioneel

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen zonder schreef, verzonken aangebracht

Tekst: Notaris te Huissen

Heraldiek: twee familiewapens

Waardering:

Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een zerk van adellijke personen uit de periode 1950-1960, compleet met familiewapens en fraaie belettering

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als onderdeel van deze begraafplaats; mogelijk van historisch belang vanwege de verdiensten van de notaris

Stèles



Nummer: F 61
Datering: 1871
Tenaamstelling: A.J.M. van der Heijden
Stijl: neogotiek
Materiaal: hardsteen, marmer
Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verzonken aangebracht
Tekst: ... vrouw van burgemeester Constantijn Theodoor Kolfshoten
Decoratieve motieven: spitsboog- en driepasmotieven
Overige bijzonderheden: dikke stèle met een top in de vorm van zadeldakje, waarbij de voor- en achterkant zijn gemodelleerd als topgeveltje met driepasmotieven waaronder een marmeren plaat als tekstvlak dient; ook de zijkanten zijn van decoraties voorzien; de top is beschadigd, waarschijnlijk is het kruis eraf gevallen
Waardering:
Kunsthistorisch: van regionaal belang vanwege de bijzondere neogotische vormgeving
Funerairhistorisch: van regionaal belang als voorbeeld van een 19de eeuwse stèle in neogotische vormgeving
Cultuurhistorisch: van lokaal belang als een van de oudste onderdelen van deze begraafplaats.



Nummer: F 63
Datering: 1877
Tenaamstelling: onleesbaar
Stijl: traditioneel
Materiaal: hardsteen, marmer
Grafische vormgeving: cursieve kapitalen zonder schreef en onderkast belettering met schreef, verzonken aangebracht
Tekst: Bid voor de Ziel/ van Zaliger (...) / voorzien van de H. Sacramenten
Figuratieve motieven/symboliek: zeis en omgekeerde fakkel
Decoratieve motieven: lijnwerk
Overige bijzonderheden: vrij dikke stèle met afgeronde top, waarop vermoedelijk een kruis heeft gestaan
Waardering:
Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een 19de eeuwse stèle met symboliek van zeis en omgekeerde fakkel
Cultuurhistorisch: van lokaal belang als een van de oudste onderdelen van deze begraafplaats





Nummer: F 60
Datering: 1885
Tenaamstelling: R. Cremer
Stijl: traditioneel
Type: stèle
Materiaal: hardsteen
Grafische vormgeving: kapitalen met en zonder schreef, verzonken aangebracht
Tekst: Hij ruste in vrede
Decoratieve motieven: voluten, lijnwerk
Overige bijzonderheden: de steen verjongt zich eenmaal en loopt naar de top toe breder uit; het kruis op de top is verdwenen
Waardering:
Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een laat 19de eeuwse stèle met goed verzorgde vormgeving, belettering en motieven
Cultuurhistorisch: van lokaal belang als één van de oudste onderdelen van deze begraafplaats



Nummer: F 62
Datering: 1886
Tenaamstelling: G. Boekhorst
Stijl: traditioneel met neogotische kenmerken
Materiaal: hardsteen
Grafische vormgeving: kapitalen met en zonder schreef, verzonken aangebracht
Tekst: dat zij ruste in vrede
Decoratieve motieven: naar de neogotiek verwijzende driepasdecoraties in de top
Overige bijzonderheden: de steen verjongt zich eenmaal en verbreedt zich naar de top toe, de accoladevormige top had oorspronkelijk een kruis op de top
Waardering:
Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een laat 19de eeuwse stèle met neogotische kenmerken, gevarieerde belettering en motieven
Cultuurhistorisch: van lokaal belang als één van de oudste onderdelen van deze begraafplaats.



Nummer: E 25

Datering: 1916

Tenaamstelling: A.S. Mathijssen

Stijl: traditioneel

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen met en zonder schreef, verheven aangebracht in gebouchardeerd tekstvlak

Overige bijzonderheden: de stèle verjongt zich tweemaal en heeft een bredere top met gevarieerde vormen, bekroond door een kruis met lielevormige beëindigingen

Waardering:

Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een hoge stèle uit het eerste kwart van de 20ste eeuw, met veelvormige brede top, bekroond door een kruis

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als onderdeel van deze begraafplaats



Nummer: D 7

Datering: 1929

Tenaamstelling: H.F. van Aalten

Stijl: Art Déco

Materiaal: hardsteen en marmer

Grafische vormgeving: kapitalen zonder schreef, verheven aangebracht in gebouchardeerd vlak en gezwart

Tekst: Gedenk/ in uwe gebeden

Figuratieve motieven: Christusmonogram

Decoratieve motieven: Art Déco-motieven op de palen ter weerszijden van het tekstvlak

Overige bijzonderheden: lage, brede grafsteen in de vorm van twee stijlen met boogvormige top op een lage uitkragende sokkel; tussen de stijlen een terugliggende tekstplaat, op de top een kruis

Waardering:

Kunsthistorisch: van lokaal belang vanwege de Art Déco vormgeving

Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een grafteken in Art Déco-stijl uit het tweede kwart van de 20ste eeuw

Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege het kruis en de bijbelteksten als verwijzing naar het katholieke geloof

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als onderdeel van deze begraafplaats



Nummer: E 46

Datering: 1934

Tenaamstelling: H.W. Thebes

Stijl: traditioneel met enige invloed van de Nieuwe Zakelijkheid

Materiaal: hardsteen, porselein

Grafische vormgeving: kapitalen zonder schreef, verheven aangebracht

Tekst: Hier rust in Christus vrede

Figuratieve motieven/symboliek: kruis

Decoratieve motieven: geometrische motieven

Accessoires: gevleugeld engelenkopje

Overige bijzonderheden: de hoge stèle, die zich eenmaal verjongt en uitloopt in een kruis, wordt geflankeerd door twee lage palen

Waardering:

Funerairhistorisch: van lokaal belang als hoge kinderstèle uit het tweede kwart van de 20ste eeuw, qua vormgeving enigszins beïnvloed door de Nieuwe Zakelijkheid

Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege het kruis en het gevleugelde engelenkopje als verwijzing naar het geloof

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als een van de oudste en weinige kindergraftekens uit de eerste helft van de 20ste eeuw op deze begraafplaats



Nummer: D 138

Datering: 1936

Tenaamstelling: C.F. Dijkstra

Stijl: traditioneel / Art Déco

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen in Art Déco vormgeving, verheven aangebracht in gebouchardeerd tekstvlak

Tekst: In memoriam / R.I.P.

Figuratieve motieven/symboliek: alfa en omega, kruis

Overige bijzonderheden: de steen staat op een uitkragende sokkel, het kruis op de top vormt een geïntegreerd onderdeel van het geheel

Waardering:

Kunsthistorisch: van lokaal belang vanwege de Art Déco belettering

Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een grafteken uit het tweede kwart van de 20ste eeuw, compleet met christelijke symboliek en Art Déco belettering

Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege het kruis en de alfa en omega als verwijzing naar het geloof

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als onderdeel van deze begraafplaats.



Nummer: E 52

Datering: 1936

Tenaamstelling: A. van Stuivenberg

Stijl: traditioneel

Type: kruis op sokkel

Materiaal: natuursteen, hout, metaal

Grafische vormgeving: kapitalen zonder schreef, in wit geschilderd op metaal

Figuratieve motieven/symboliek: kruis

Decoratieve motieven: de kruisarmen hebben een driehoekige beëindiging

Overige bijzonderheden: het houten kruis is geplaatst op een symbolische Calvarieberg; het kruis dient gerestaureerd te worden

Waardering:

Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een eenvoudig houten grafteken uit de jaren dertig van de twintigste eeuw, met zorgvuldig gedetailleerd kruis en rotsvormig bewerkte sokkel

Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege kruis en 'Calvarieberg' als verwijzing naar het katholieke geloof

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als onderdeel van deze begraafplaats



Nummer: E 145

Datering: z.j. (circa 1940)

Tenaamstelling: onbekend

Stijl: traditioneel

Type: kruis op sokkel

Materiaal: natuursteen, metaal

Figuratieve motieven/symboliek: kruis

Decoratieve motieven: tussen de kruisarmen en de stam pijlvormige decoraties

Overige bijzonderheden: het metalen kruis is geplaatst op een symbolische Calvarieberg

Waardering:

Funerairhistorisch: van lokaal belang als een van de weinige metalen graftekens op deze begraafplaats uit het tweede kwart van de 20ste eeuw, met decoraties rond het hart, en staande op rotsvormig bewerkte sokkel

Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege kruis en 'Calvarieberg' als verwijzing naar het katholieke geloof

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als onderdeel van deze begraafplaats



Nummer: E 1
Datering: 1941
Tenaamstelling: W. van der Lee
Stijl: traditioneel
Type: kruis op sokkel
Materiaal: hout, metaal, natuursteen
Grafische vormgeving: kapitalen zonder schreef, in wit geschilderd op metaal
Figuratieve motieven/symboliek: kruis
Decoratieve motieven: de armen van het kruis hebben een driehoekige beëindiging
Overige bijzonderheden: het houten kruis is geplaatst op een kleine symbolische Calvarieberg
Waardering:
Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een eenvoudig houten grafteken uit de periode 1940-1945 met kleine rotsvormig bewerkte sokkel
Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege kruis en 'Calvarieberg' als verwijzing naar het katholieke geloof
Cultuurhistorisch: van lokaal belang als onderdeel van deze begraafplaats



Nummer: B 9
Datering: z.j. (circa 1950)
Tenaamstelling: onbekend
Stijl: traditioneel
Materiaal: baksteen, terracotta
Figuratieve motieven/symboliek: kruis, heiligenfiguren
Overige bijzonderheden: grafteken in de vorm van een kruis op lage sokkel met reliëf van terracotta, voorstellende Jezus en Petrus met visnet
Waardering:
Funerairhistorisch: van regionaal belang als bakstenen grafteken in kruisvorm met terracotta reliëf uit het midden van de 20ste eeuw
Religieushistorisch: van regionaal belang vanwege het kruis en de voorstelling die verwijzen naar het katholieke geloof
Cultuurhistorisch: van lokaal belang als onderdeel van deze begraafplaats.

Ensembles



Nummer: F 998-999
Datering: 1870 e.v.
Tenaamstelling: C. Verweijden enz
Stijl: traditioneel
Type: ensemble van dubbele zerk en stèles
Materiaal: hardsteen
Grafische vormgeving: kapitalen zonder schreef, verheven aangebracht
Tekst: Eerwaarde zusters/ Franciscanessen/ van de congregatie/ van Heythuysen (linker stèle); Zij verwachten/ in Christus het/ eeuwige licht (rechter stèle)
Figuratieve motieven/symboliek: kruis, palmtakken, combinatie kruis, doornenkroon, speer en spons
Overige bijzonderheden: ensemble van dubbele zerk met aan het hoofdeinde een kruis geflankeerd door twee stèles op lage doorlopende sokkel
Waardering:
Funerair- en religieushistorisch: van lokaal belang als grafteken van religieuzen met figuratief motief van kruis, doornenkroon, speer en spons
Cultuurhistorisch: van lokaal belang als een van de oudste ensembles op deze begraafplaats; mogelijk van historisch belang vanwege de verdiensten van de zusters



Nummer: C 72
Datering: 1902
Tenaamstelling: Martens
Stijl: traditioneel
Type: ensemble van zerk op roef en stèle
Materiaal: hardsteen
Grafische vormgeving: kapitalen zonder schreef, verheven aangebracht in gebouchardeerd vlak
Tekst: R.I.P. (zerk)
Figuratieve motieven/symboliek: Christusmonogram (staande steen)
Decoratieve motieven: waaiermotieven in de bovenhoeken van het tekstvlak (zerk)
Overige bijzonderheden: de zerk heeft een geprofileerde randafwerking; de stèle heeft de vorm van een kruis
Waardering:
Funerairhistorisch: van lokaal belang als voorbeeld van een vroeg 20ste eeuws ensemble met diverse motieven
Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege kruis en Christusmonogram
Cultuurhistorisch: van lokaal belang als een van de oudere ensembles van deze begraafplaats.



Nummer: D 136
Datering: z.j. (circa 1920)
Tenaamstelling: R.J. Vermaas / M.E.J. Klop-
 penburg
Stijl: traditioneel
Type: ensemble van zerk en stèle
Materiaal: hardsteen, marmer
Grafische vormgeving: kapitalen met
 schreef, verheven aangebracht (zerk)
Figuratieve motieven/symboliek: Christus-
 monogram, alfa en omega, kruis (stèle)
Decoratieve motieven: waaiervormen, lijn-
 werk (stèle)
Overige bijzonderheden: tekstvlak met
 afgeschuinde hoeken aan bovenkant (zerk);
 de stèle verjongt zich tweemaal en heeft een
 rondboog top bekroond door een kruis, de
 romp heeft een marmeren plaat met gevari-
 eerde boogvormige top
Waardering:
Funerairhistorisch: van lokaal belang als
 fraai gedetailleerd ensemble uit het eerste
 kwart van de 20ste eeuw, met diverse motie-
 ven
Religieushistorisch: van lokaal belang van-
 wege PX, kruis en alfa & omega
Cultuurhistorisch: van lokaal belang als on-
 derdeel van deze begraafplaats



Nummer: F 97
Datering: 1939
Tenaamstelling: W. Hendriks
Stijl: Nieuwe Zakelijkheid / traditioneel
Type: ensemble van stèle met palen en
 stangen
Materiaal: hardsteen, metaal
Grafische vormgeving: kapitalen zonder
 schreef, verheven aangebracht
Tekst: dirigent/ Huissens Mannenkoor/ 1919
 - 1939
Figuratieve motieven/symboliek: kruis,
 Christusmonogram
Decoratieve motieven: lijnwerk
Overige bijzonderheden: de stèle verjongt
 zich eenmaal en gaat aan de top over in
 een kruisvorm; het geheel staat op een lage
 uitkragende sokkel; de grafruimte wordt
 afgebakend door vierkante metalen stangen
Waardering:
Funerairhistorisch: van lokaal belang als een
 van de weinige ensembles op deze begraaf-
 plaats met palen en stangen, uit de eerste
 helft van de 20ste eeuw
Religieushistorisch: van lokaal belang van-
 wege kruis en PX
Cultuurhistorisch: van lokaal belang als on-
 derdeel van deze begraafplaats



Numer: D 131- 133

Datering: z.j. (circa 1930)

Tenaamstelling: Familie Scheerder

Stijl: traditioneel

Type: ensemble van drie zerken en staande steen met kruis en reliëf

Materiaal: hardsteen, graniet, kalksteen

Grafische vormgeving: kapitalen zonder schreef, verzonken aangebracht en gezwart (staande steen); kapitalen met schreef, verzonken en verguld (kleine steen)

Tekst: Ik ken/ de mynen/ De mynen/ kennen my, Familiegraf

Figuratieve motieven/symboliek: Christus als herder met staf (hoofd), in reliëf uitgehakt in het hart van het kruis (staande steen)

Overige bijzonderheden: aan de voet van het kruis is een kleine granieten steen geplaatst met de familienaam

Waardering:

Funerairhistorisch: van regionaal belang als evenwichtig opgebouwd ensemble uit het tweede kwart van de 20ste eeuw, met fraai uitgewerkt kruis, waarin een reliëf is uitgehouwen

Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege het kruis en de voorstelling van Christus als herder, verwijzend naar het rooms-katolieke/christelijke geloof

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als onderdeel van deze begraafplaats



Nummer: F 4

Datering: 1946

Tenaamstelling: J.G. Geene

Stijl: Art Déco / traditioneel

Type: ensemble van tombe met opstand

Materiaal: hardsteen, brons

Grafische vormgeving: Art Déco belettering, verheven aangebracht in gebouchardeerd vlak

Tekst: Tot weerziens in den hemel, mijn Jezus/ barmhartigheid (tombe)

Figuratieve motieven/symboliek: kruis (dekplaat en zijkant tombe; alfa en omega (opstand)

Decoratieve motieven: band met geometrische motieven onder de top van de opstand; gevarieerde motieven zijkant tombe

Accessoires: Christuskop (opstand)

Overige bijzonderheden: de symmetrische opstand heeft een tekstplaat met driehoekige top, geflankeerd door palen; onder het terugliggende tekstvlak een in de tombe geïntegreerde plantenbak

Waardering:

Kunsthistorisch: van lokaal belang vanwege de Art Déco motieven

Funerairhistorisch: van lokaal belang als een van de weinige ensembles op deze begraafplaats waarin de Art Déco stijl naar voren komt, compleet met geïntegreerde plantenbak

Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege tekst, kruis, alfa en omega en Christuskop als verwijzingen naar het christelijk geloof

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als onderdeel van deze begraafplaats





Nummer: A 16

Datering: z.j. (vermoedelijk jaren 50)

Tenaamstelling: onbekend

Stijl: Nieuwe Zakelijkheid/ Jaren 50-stijl

Type: ensemble van zerk en stèle

Materiaal: hardsteen, natuursteen

Figuratieve motieven/symboliek: voorstelling in mozaïek van mensfiguur met lelie, duif en zon

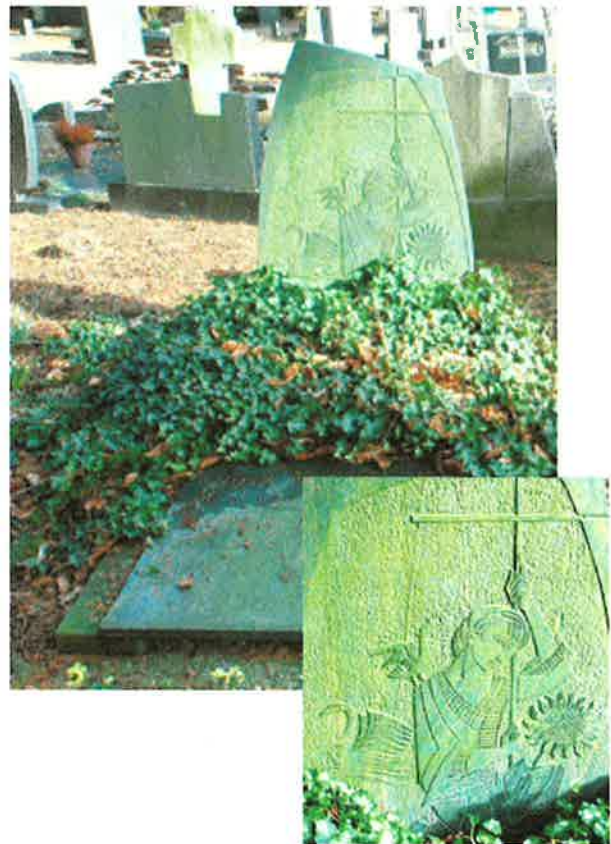
Overige bijzonderheden: in de onderste helft van het reliëf is een tekst ingebracht: Leef/ in/ God/ den/ Heer/ Christus (rechts), Aan/ U zij/ Licht (links)

Waardering:

Funerairhistorisch: van lokaal belang als ensemble in Nieuw Zakelijke stijl met een voorstelling in mozaïek uit het midden van de 20ste eeuw

Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege de voorstelling en de tekst die naar het christelijk geloof verwijzen

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als onderdeel van deze begraafplaats



Nummer: D 85

Datering: 1994

Tenaamstelling: J. Holland

Stijl: modern

Type: ensemble van zerk en stèle

Materiaal: graniet

Grafische vormgeving: onderkast belettering, verzonken aangebracht (zèrk)

Figuratieve motieven/symboliek: voorstelling in verheven reliëf van mensfiguur met zonnebloem, duif en zwaan en kruis

Waardering:

Funerairhistorisch: van lokaal belang als modern ensemble met fraai uitgevoerd reliëf met christelijke voorstelling

Religieushistorisch: van lokaal belang vanwege het reliëf met naar het christelijk geloof verwijzende voorstelling

Cultuurhistorisch: van lokaal belang als onderdeel van deze begraafplaats

Lijst geselecteerde graftekens, op anciënniteit

jaar	grafnummer	naam
ca 1870 (?)	F 997	Calvarieberg met priestergraven
1870	F 998-999	C. Verweijden
1871	F 61	A.J.M. van der Heijden
1871	F 58	onleesbaar
1872	F 59	onleesbaar
1875	F 56	A.J.L. baron van Laer van Hoenlo
1877 (1854)	F 57	G. van Gendt (A.M. Bosman)
1877	F 63	onleesbaar
1885	F 60	R. Cremer
1886	F 62	G. Boekhorst
1899	D 117	H.J. Blaisse
z.j. (ca 1900)	D 987	Gezusters Teunissen
1902	C 72	Martens
1904	D 141	J.T.H. van Gendt
1906	C 10	G.J.J. Kerstens
1913	D 114	Th. v.d. Wollenberg
1914	D 113	J.M.CH. Buning-Brandts
1915	D 142	B. Metz
1915	D 112	G.J. Vermeulen
1916	E 25	A.S. Mathijssen
z.j. (ca 1920)	D 136	R.J. Vermaas
1927	D 139	F. Putters
1929	D 7	H.F. van Aalten
1929	D 116	G.H.M. Vermeulen
z.j. (ca 1930)	D 131-133	Familie Scheerder
1934	E 46	H.W. Thebes
1936	D 138	C.F. Dijkstra
1936	E 52	A. van Stuivenberg
1939	F 97	W. Hendriks
z.j. (ca 1940)	E 145	onbekend
1941	E 1	W. van der Lee
1944	F 71	oorlogsmonument
1946	F 4	J.G. Geene
z.j. (ca 1950)	B 9	onbekend
z.j. (jaren 50)	A 16	onbekend
1957	F 66	A.M. van Rijckevorsel
1994	D 85	J. Holland

Motivatie en samenvatting

Criteria

De waardering van de graftekens is gebaseerd op criteria van kunsthistorische, funerairhistorische en religieushistorische aard. Daarnaast is, voor zover uit de inscripties valt op te maken, melding gemaakt van graven van historisch belang, d.w.z. van personen die van historische betekenis kunnen zijn geweest. Dat kan zowel lokaal belang betreffen als in groter verband. Sommige van deze graven zijn al geselecteerd op grond van een of meer van de andere genoemde criteria.

Tevens is melding gemaakt van graven die mogelijk als oorlogsgraf van historische betekenis zijn. Of graven van historische betekenis zijn, is ter beoordeling van de gemeente.

Samenvatting

Hoewel de oude begraafplaats van Huissen-Stad vermoedelijk uit ongeveer 1870 dateert, zijn er - voor zover leesbaar - maar amper een dozijn monumenten uit de periode 1870-1900 aangetroffen: 2% van het totaal. Uit de periode 1900-1930 stamt 9%, en vervolgens 22% uit 1930-1950 en 67% van na 1950. De meeste graftekens dateren uit de periode 1960-1970. Het geheel maakt een verwaarloosde indruk: veel monumenten zijn omgevallen, verzakt, gebroken of missen onderdelen.

Daardoor en door de vele graven waarop geen monument meer staat (vooral in de vakken C, E, F en K) is er geen sprake van een samenhangend beeld waaruit de ontwikkeling van het grafmonument door de tijd heen kan worden afgelezen.

Het gros van de aangetroffen graftekens is van een standaardtype dat elders ook vaak wordt aangetroffen, zonder specifieke kenmerken die behoud rechtvaardigen (het emotionele aspect buiten beschouwing gelaten). Daarnaast zijn er veel monumenten, die niet stijlvast zijn uitgevoerd.

De oude begraafplaats van Huissen-Stad is een laat 19de eeuwse begraafplaats. Om

de historische context recht te doen, zijn de meeste 19de eeuwse objecten (zerken en stèles) in de selectie opgenomen. Ze zijn bovendien doorgaans zeer fraai gedecoreerd, beletterd en uitgevoerd. Ook de Calvarieberg met de pastoorsgraven behoort daartoe.

Uit de periode 1900-1945 zijn de monumenten geselecteerd die aan de meeste criteria voldeden, of een of meer voor deze begraafplaats zeldzame kenmerken hadden (bijvoorbeeld ouderdom, weinig voorkomende decoratieve motieven of symboliek, een reliëf, heraldiek, Art Déco kenmerken). Ook zijn enkele eenvoudige houten kruizen en een metalen kruis geselecteerd uit de jaren dertig en veertig, die - hoe summier ook - een Calvarieberg verbeelden.

Uit de periode na 1945 zijn slechts een paar monumenten geselecteerd, vanwege het belang van familiewapens of reliëfs. Zoals eerder opgemerkt zijn de monumenten uit de periode na 1950 van een standaardtype dat bijvoorbeeld ook voorkomt op de begraafplaats in Huissen-Zand.

Bij de keuze van de monumenten, vooral die van na 1900, is ook gelet op de staat waarin het grafteken verkeert. Opgemerkt moet worden, dat nogal wat geselecteerde oude objecten in vrij slechte staat verkeren, maar het belang van behoud van deze monumenten heeft hier voorrang gekregen. Restauratie is aan te bevelen.

De geselecteerde objecten zijn grotendeels van lokaal belang. Van provinciaal belang zijn twee 19de eeuwse priesterzerken met randschrift in gotische minuskels (F 58 en F 59).

Van regionaal funerairhistorisch belang zijn de Calvarieberg met priestergraven (F 997), enkele 19de eeuwse zerken (F 56, D 117, D 987), een begin 20ste eeuwse zerk (D 113), een 19de eeuwse stèle (F 61), een ensemble met reliëf (D 131-133) uit 1930, en een ensemble met reliëf uit circa 1950 (B9).

